

EU-Kommissionen
Bryssel

SAMRÅD OM EUs FRAMTIDSSTRATEGI 2020 KOM (2009) 647

TCO vill lämna följande underlag:

Den nya strategin, ”EU 2020” ska ersätta Lissabonstrategin. Under det svenska ordförandeskapet hamnade detta arbete mycket i det perifera. Det tycker TCO är beklagligt. Strategin borde istället tvärtom ha varit en viktig utgångspunkt för det svenska ordförandeskapet. Klimatfrågan hade, om den tydligare kopplats till frågorna om tillväxt och sysselsättning, inte blivit en konkurrent till diskussionerna om post-Lissabon utan båda frågorna hade lyfts i debatten.

Oavsett vem som har det största ansvaret för att diskussionen om post-Lissabon hamnat i skymundan, kommissionen eller det svenska ordförandeskapet, så krävs det nu snabba ryck för att vara med och formulera EU:s strategi för det framtida Europa fram till 2020.

Det behövs en strategi – inte tre

En viktig utmaning för kommissionen är att göra EU2020 till en enhetlig strategi. De tre överlappande strategierna som EU är tänkt att arbeta efter fram till 2020 - Lissabonstrategin, Klimatstrategin och tillväxt och stabilitetspakten- behöver integreras i högre grad. På sätt blir ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet tydligare mål inom EU2020.

Tio år framåt

Det kommande decenniet kommer att domineras av konsekvenserna av den ekonomiska krisen. Arbetslösheten kan komma att stanna vid en hög nivå, skatterna kan behöva höjas och EU-ländernas sparande minskar sannolikt när budgetunderskott ska repareras och ekonomier åter ska i balans. Samtidigt ska EU fortsätta utvecklas i en tid med demografiska utmaningar – fler äldre och färre arbetande. I en tid av ekonomisk kris behövs tydlighet och konkreta förslag – en idé om färdriktningen. Kommissionen levererar varken en tydlig bild över vad Europa behöver eller hur lösningar ser ut för de kommande tio åren.

Från TCO saknar vi visioner om ett jämställt och socialt hållbart Europa. Att vara defensiv efter Lissabonstrategins svaga utfall, och plocka bort visioner och mål i EU2020 med rädsla för ytterligare misslyckanden, är inte rätt väg. ”The Lisbon objectives are ambitious, but Europe cannot afford to miss them”, som Wim Kok uttryckte det i rapporten från 2004. EU:s medborgare och löntagare i Europa hade kunnat förvänta sig mer. Hur man förstärker den sociala dimensionen, hur flexicurity ska inordnas i sysselsättningsstrategin och EU2020, hur

klimatstrategin kan genomsyra den och stabilitetspaktens betydelse hör till viktiga delar som behöver bli tydligare.

Ambitionen med Lissabonstrategin var från början att finna lösningar för att sprida kunskap och information om ländernas reformarbete. Genom indikatorer skulle de nationella regeringarna stödjas i sitt arbete med Lissabonprocessens mål. Ett noggrant arbete behöver göras för att utveckla nya och bredare uppföljningsmekanismer. Det räcker inte att titta på BNP:s utveckling.

En politik för social hållbarhet

EU ska enligt det nya fördraget verka för en social marknadsekonomi. Därför behövs det en tydligare europeisk vision för en stark social dimension och social hållbarhet i EU2020. EU ska vara ett välfärdssamhälle, präglad av rättvisa och trygghet. Det förutsätter att arbetsmarknads parter involveras och får medansvar för utvecklingen.

TCO tycker att ett nytt socialt handlingsprogram måste realiserar. I ett sådant handlingsprogram kan EU se till fördragets stadga om de sociala rättigheterna respekteras i lika hög grad som konkurrensbestämmelserna och de ekonomiska friheterna i EU:s institutioner och arbete.

Respekt för fackliga rättigheter, där ILO:s kärnkonventioner är ett minimikrav, måste känneteckna EU2020. Med en bindande rättighetsstadga får de fackliga rättigheterna en större juridisk tyngd inom EU. Den sociala dialogen måste, både på EU-nivå och på nationell/lokal nivå ges möjlighet att utvecklas. Grunden för medinflytande och arbetsvillkor måste vara bindande regler. Därutöver kan idéer om Corporate Social Responsibility (CSR) utvecklas till att bli ett komplement för att skapa bättre arbetsvillkor.

EU måste stimulera till en aktiv sysselsättningspolitik genom att bland annat reformera jordbruksstöden. EU behöver välfärdsystem med höga ersättningsnivåer som är effektiva och sysselsättningsorienterade. Det ger möjligheter att matcha utbud och efterfrågan på arbetskraft mot högkvalitativa arbetstillfällen och ökar sysselsättningstryggheten. Ersättningen mellan jobb och arbetslöshet ska ge en skälig levnadsstandard, vara hållbar och kopplas till aktiveringsstrategier och sysselsättningstjänster av hög kvalitet. Flexicurity är ett viktigt verktyg.

Det är väsentligt att EU utformar en mer långsiktig politik för förnyelse av arbetslivet. Det behöver vara bättre balans mellan åtgärder och reformer så att de inte enbart leder till försämrad trygghet och inkomstskydd för den enskilde. Att trenden för nuvarande går i denna riktning, inte minst genom ökningen av så kallade atypiska arbeten med dåliga villkor och sociala rättigheter som följd, står utom allt tvivel.

I meddelandet från kommissionen om EU 2020 slås vi av hur lite som gäller frågan om jämställdhet. Vi utgår från att den nya kommissionens förslag och Spaniens ambitioner är högre ställda inom detta område. I slutsatserna från det sista EPSCO-rådet konstateras att medlemsländerna ”ska främja barnomsorg, minska löneskillnader och andra könsrelaterade skillnader på arbetsmarknaden.” TCO ser fram emot att detta prioriteras tydligare. Utbyggnaden av en förskola med hög kvalitet i Europa är en förutsättning för att möta den demografiska utvecklingen och samtidigt få fler att delta på arbetsmarknaden. Förskola med en bra pedagogik är en bra start i arbetet med det livslånga lärandet och bidrar redan från ett tidigt stadium med att ge barn lika förutsättningar. Det är också viktigt att kostnaderna för

barnomsorgen är låga. Jämställdhet måste också få genomslag i rekrytering till ledande befattningar inom politik, forskning och utveckling, och företagsamhet. För EU:s fortsatta utveckling behövs fler kvinnor i ledande befattningar.

Utbildning och livslångt lärande måste spela en övergripande roll i EU 2020. Endast två länder – Finland och Sverige – har nått tidigare målen om att satsa tre procent av BNP på forskning och utveckling. Det är viktigt att investeringarna i utbildning kommer alla till gagn. Det livslånga lärandet behöver utvecklas i samarbete med näringslivet och utgöra en motor för en kraftigt utökad innovationskraft. Vi ser också gärna att EU tar initiativ för att öka medarbetardriven innovation.

Utbildning och grön FoU är en nyckel till framgång för EU2020. Ett samhälle med många utbildade har bättre förutsättningar att vara ett gott samhälle med god tillväxt och konkurrenskraft – ett samhälle med hög rörlighet där människor kan få kvalificerade och stimulerande arbeten. TCO menar att EU behöver utveckla tydliga mål så att alla som vill, och har behörighet, ska ges möjlighet att studera på högskolan. EU:s marknad för kunskap och utbildning behöver regleras på samma sätt som andra marknader för att inte ge upphov till ökade klyftor och färre som utbildar sig. TCO vet av erfarenhet att det är i mötet mellan yrkeskunskapen, ny utbildning och akademisk kompetens som viktiga innovationer uppstår. I budgeten för 2010 har tyvärr satsningar inom detta område fått stå tillbaka.

Globaliseringen skapar nya utmaningar för arbetslivet. Men mer flexibilitet på arbetsmarknaden utan samtidig trygghet är ingen framkomlig väg. Det hotar inte bara den sociala hållbarheten för våra samhällen utan även den ekonomiska. Globaliseringen måste mötas offensivt.

Det gäller också rörlighet till EU-området från andra länder. EU måste tydligare ta ansvar för att skapa justa jobb (decent work) vid utlokalisering av företag och produktion till fattigare länder. Det duger inte med att Europa håller sig med goda ideal medan man tillämpar andra regler i resten av världen. Samarbete mellan EU:s institutioner, regeringar och arbetsmarknadens parter är nödvändigt. Arbetsmarknadens parter arbete för öppna och socialt godtagbara spelregler för rörlighet över gränserna är avgörande för framtidens europeiska arbetsmarknad.

En politik för klimat- och miljömässig hållbarhet

Det europeiska samarbetet måste också få en starkare profil genom satsningar på ett klimat- och miljömässigt hållbart Europa. Det är en förutsättning för EU2020.

Det är väsentligt att EU arbetar för att vara globalt ledande i klimat- och miljöpolitiken. Det gäller särskilt klimatfrågorna och kampen för att reducera utsläppen av koldioxid. EU kan, i samband med arbetet att uppnå klimatmålen, ge detta ett konkret uttryck bl a genom aktiva forskningsresurser. Sambandet mellan klimat och tillväxt är mycket tydligt. Klimatarbetet ska leda till skapandet av ny produktion och sysselsättning - inte ske till priset av växande sociala klyftor och en ökad utslagning. Utan klimat- och miljöpolitik i övrigt kommer det inte att vara möjligt på lång sikt med en ekonomisk och social utveckling.

En politik för ekonomisk hållbarhet

EU-områdets konkurrenskraft måste stärkas, särskilt i perspektivet av en växande global konkurrens. Kvartalskapitalism, som i första hand inriktar sig på vinstutveckling på kort sikt, är en oacceptabel metod. EU skulle kunna få fler konkurrenskraftiga och ekonomiskt hållbara

företag genom att rekommendera att företagens investeringar är i nivå med avskrivningarna, att investeringarna är högre än aktieutdelningarna och att bonussystem främjar långsiktighet.

Förutom en stärkt och konkurrenskraftig industri och tjänstesektor inom EU behövs också en utvecklad hälso- och sjukvårdssektor. Europa behöver också en stärkt offentlig sektor. På så sätt kan en vårdsektor utvecklas med kvalificerad vårdpersonal och en effektiv och säker vård garanteras för EU:s medborgare i framtiden. Det behövs även ett aktivt arbete för att attrahera unga att arbeta inom hälso- och sjukvården

I ett EU där ECB hanterar penningpolitiken med målet låg inflation för allt fler medlemsstater behövs kompletterande samordnade aktiviteter för att stärka sysselsättning och tillväxt. Eftersom såväl sysselsättningsriktlinjerna som de ekonomiska riktlinjerna numera är inordnade i Lissabonstrategin blir det bland annat inom EU2020 som gemensamma finanspolitiska åtgärder kan tas för ekonomisk stimulans i perioder med bristande allmän efterfrågan. Parternas inflytande inom den makroekonomiska dialogen och i den finanspolitiska utvecklingen är väsentlig.

Slutsatser

Ett socialt hållbart Europa blir en realitet, genom förankring i gemensamma värderingar och visioner. Varje land utformar den med sina egna tillämpningar, men de grundläggande värderingarna binder samman. Ett socialt hållbart Europa är en förutsättning för ökad dialog inom EU – och då måste arbetsmarknadens parter vara med och den sociala dialogen understödjas.

TCO ställer sig dessutom bakom den skrivelse som ETUC överlämnat till kommissionen i detta samråd.

TJÄNSTEMÄNNENS CENTRALORGANISATION (TCO)

The Swedish Confederation for Professional Employees

TCO (The Swedish Confederation for Professional Employees) comprises 16 affiliated trade unions. The 1.2 million members of these unions are professional and qualified employees who share a major responsibility for important functions in society, although in a wide variety of occupations. They work in all parts of the labour market, for example in the schools, healthcare, trade, the media, the police, industry, IT and telecom. Over 60 percent of the members are women. Approximately half of the members work in the private sector and half in the public sector.

Sture Nordh

President

This is the contribution to EU2020 from The Swedish Confederation for professional Employees (TCO).

TCO (The Swedish Confederation for Professional Employees) comprises 16 affiliated trade unions. The 1.2 million members of these unions are professional and qualified employees who share a major responsibility for important functions in society, although in a wide variety of occupations. They work in all parts of the labour market, for example in the schools, healthcare, trade, the media, the police, industry, IT and telecom. Over 60 percent of the members are women. Approximately half of the members work in the private sector and half in the public sector.